

**CURTEA SUPRĂMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

privind soluționarea conflictului negativ de competență

în cauza civilă

Fotescu Liliana, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat
cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere

*(Dosarul nr. 2ac-73/26
Nr. PIGD 2-26009847-01-2cc-04052026)*

Conflictul negativ de competență. Determinarea instanței competente teritorial pentru examinarea cererii cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere.

12 august 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, conflictul negativ de competență jurisdicțională între Judecătoria Cimișlia și Judecătoria Ungheni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Elena Croitor,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 ianuarie 2026, Fotescu Liliana a depus în adresa Judecătoriei Cimișlia cerere cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere, indicând în calitate de persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat.
2. Prin încheierea din 10 februarie 2026 a Judecătoriei Cimișlia, cererea s-a acceptat spre examinare.
3. Prin încheierea din 18 martie 2026 a Judecătoriei Cimișlia, cauza civilă la cererea depusă de Fotescu Liliana, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere, s-a strămutat la instanța competentă – Judecătoria Ungheni (instanța de judecată de la locul de aflare a bunurilor).
4. În motivarea soluției s-au reținut prevederile art. 283 din Codul de procedură civilă.
5. Prin încheierea din 06 aprilie 2026 a Judecătoriei Ungheni, s-a suspendat examinarea cererii înaintate de avocatul Țurcanu Tudor în interesele Liliane Fotescu, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat, DGAF Centru, privind constatarea faptului acceptării succesiunii. S-a transmis dosarul pentru soluționarea conflictului negativ de competență la Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.
6. În motivarea soluției s-a reținut că, obiectul cererii îl constituie constatarea faptului acceptării succesiunii, iar nu constatarea dreptului de proprietate ori a posesiei asupra unui bun imobil. Astfel, nu sunt incidente dispozițiile derogatorii referitoare la competența exclusivă determinată de amplasarea imobilului.
7. În concluzie, potrivit actelor cauzei, petiționara Fotescu Liliana are domiciliul în XXXXXX, ceea ce determină competența teritorială a Judecătoriei Cimișlia.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

8. Art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.”

9. Art. 33 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.”

10. Art. 41¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„(1) În instanța de la locul în care se desfășoară procedura succesorală se înaintează următoarele acțiuni:

a) privind dreptul la moștenire, privind mărimea cotei succesoriale, precum și privind acceptarea moștenirii sau renunțarea la moștenire.”

11. Art. 281 alin. (1) și (2) lit. f), h) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau patrimoniale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor.

(2) Instanța judecă cauzele în care i se cere să constate:

f) acceptarea unei succesiuni și locul ei de deschidere;

h) posesiunea, folosința și dispoziția unui bun imobil în drept de proprietate.”

12. Art. 283 din Codul de procedură civilă:

„Cererile de constatare a faptelor cu valoare juridică se depun la instanța judecătorească de la domiciliul sau sediul petiționarului ori de la sediul organului de stare civilă în a cărei posesie s-a aflat actul pînă la pierderea sau distrugerea acestuia, cu excepția cererii de constatare a faptului de posesiune, folosință și dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, care se depun la instanța de la locul de aflare a bunului.”

13. Art. 44 alin. (1), (3), (9) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească în fața căreia s-a ivit conflictul de competență jurisdicțională suspendă din oficiu procesul și înaintează dosarul către instanța în drept să soluționeze conflictul de competență.

(3) Conflictul de competență dintre două sau mai multe judecătorii care nu țin de aceeași curte de apel ori dintre o judecătorie și o curte de apel, ori între curțile de apel se judecă de Curtea Supremă de Justiție.

(9) Instanța competentă să judece conflictul de competență soluționează, fără citarea participanților la proces, conflictul dintre instanțe printr-o încheiere, care nu se supune nici unei căi de atac.”

14. Art. 38 alin. (1), (2) din Codul civil:

„(1) Domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are reședința obișnuită. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atît timp cît nu și-a stabilit un altul.

(2) Reședința obișnuită demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reședinței obișnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata și regularitatea prezenței persoanei în locul vizat, precum și condițiile și motivele acestei prezențe.”

15. Art. 39 alin. (1) din Codul civil:

„(1) Până la proba contrară, domiciliul sau reședința temporară a persoanei fizice se prezumă că se află la adresa de domiciliu sau de reședință temporară înscrisă în profilul persoanei din Registrul de stat al populației, conform prevederilor actelor normative privind evidența locuitorilor Republicii Moldova.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

16. Examinând conflictul negativ de competență jurisdicțională între Judecătoria Cimișlia și Judecătoria Ungheni, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată următoarele.

17. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în conformitate cu normele de drept citate, Curtea Supremă de Justiție este competentă să soluționeze conflictul negativ de competență ivit între Judecătoria Cimișlia și Judecătoria Ungheni, or acestea nu țin de aceeași curte de apel.

18. Completul de judecată menționează că, prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, în vigoare din 14 ianuarie 2019, s-a introdus articolul 41¹ din Codul de procedură civilă („Competența în materie de moștenire”), alin. (1) din care a fost modificat prin Legea nr. 134 din 30 mai 2024, în vigoare din 20 iulie 2024.

19. Respectiv, pentru anumite categorii de cauze civile, în vederea facilitării și soluționării acestora, legiuitorul a stabilit alte reguli de competență jurisdicțională a instanței de judecată ce derogă de la aplicarea criteriilor generale, inclusiv competența în materie de moștenire, în cazurile prevăzute la articolul 41¹ din Codul de procedură civilă.

20. Potrivit art. 41¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, în instanța de la locul în care se desfășoară procedura succesorală se înaintează acțiunile privind dreptul la moștenire, privind mărimea cotei succesoriale, precum și privind acceptarea moștenirii sau renunțarea la moștenire.

21. Însă, din această prevedere rezultă că, pentru a fi aplicabilă regula de competență jurisdicțională în materie de moștenire stabilită, procedura succesorală urmează să fie în curs de desfășurare, condiție care în cazul din speță nu este întrunită.

22. Subsecvent, cu referire la competența jurisdicțională teritorială a instanței la examinarea cererilor de constatare a faptelor cu valoare juridică se reține că, regula este că acestea se depun la instanța judecătorească de la domiciliul sau sediul petiționarului ori de la sediul organului de stare civilă în a cărei posesie s-a aflat actul până la pierderea sau distrugerea acestuia, cu excepția cererii de constatare a faptului de posesiune, folosință și dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, care se depun la instanța de la locul de aflare a bunului.
23. La caz, domiciliul petiționarei este în XXXXXX, fapt constatat atât de Judecătoria Cimișlia, cât și de Judecătoria Ungheni.
24. Însă, excepția prevăzută la art. 283 din Codul de procedură civilă, precum că cererea de constatare a faptului de posesiune, folosință și dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, se depune la instanța de la locul de aflare a bunului, se referă la cererile depuse în temeiul art. 281 alin. (2) lit. h) din Codul de procedură civilă, iar cererea depusă de Fotescu Liliana este întemeiată pe prevederile art. 281 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă și are ca obiect acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere.
25. Astfel, în conformitate cu regula generală de competență stabilită la art. 283 din Codul de procedură civilă, cererea cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere este de competența judecătoriei de la domiciliul petiționarului.
26. Mai mult decât atât, potrivit încheierii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4ac-13/14 din 09 iunie 2014, printre faptele cu valoare juridică, prevăzute de art. 281 CPC, care se pot constata de către instanța de la domiciliul petiționarului este și acceptarea unei succesiuni și locul ei de deschidere. Legiuitorul nu a prevăzut nici o excepție de competență în privința lit. f) alin. (2) art. 281 CPC, chiar dacă succesiunea se referă la bunuri imobile. Din materialele dosarului nu rezultă că instanța are pe rol o acțiune civilă, ci o cauză în procedură specială.
27. Plenul Curții Supreme de Justiție a reconfirmat că normele procedurii speciale au aplicare prioritară, iar cele ale procedurii generale nu le substituie decât în cazurile expres admise de lege.
28. Plenul CSJ a concluzionat că, art. 283 CPC este o excepție expresă, care nu poate fi pusă la îndoială atât timp cât instanța de judecată nu examinează un litigiu de drept, ci o cauză de procedură specială nelitigioasă.
29. Reieșind din cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, la caz, competența jurisdicțională teritorială de examinare a cererii nominalizate îi revine Judecătoriei Cimișlia.

30. Ținând cont de cele expuse, în temeiul art. 44 alin. (3) și (9), precum și art. 270 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Constată competența Judecătoriei Cimișlia pentru examinarea cauzei civile la cererea depusă de Fotescu Liliana, persoană interesată Serviciul Fiscal de Stat cu privire la acceptarea succesiunii și locul ei de deschidere.

Cauza civilă respectivă se remite spre examinare Judecătoriei Cimișlia.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Elena Croitor

Ion Munteanu